

Večernik

Leto V. (XII.), šte. 11

Maribor, četrtek 15. januarja 1931

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelk »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Manifestacija naše severne meje za državo

Tako lahko danes mirne duše imenujemo prvo službeno potovanje novega g. bana dravske banovine dr. Marušiča, ki je šlo preko Maribora, Ptuja, Murske Sobote, Dolnje Lendave, Ljutomera, Provalj in Slovenjgradca in je končalo danes s povratkom preko Celja v Ljubljano. Dejstvo samo, da je prva službena pot g. bana veljala baš našim meji, je razveseljiv dokaz, da boče svojo pozornost in skrb posvečati zlasti tudi nacionalnim, gospodarskim in kulturnim potrebam naše meje. To je tem bolj razveseljivo, ker smo na žalost doživljali čase, ko se iz naše slovenske metropole ni hotelo ali ni znalo pravilno pojmovati in upoštevati naših obmejnih težav in potre.

Drugo razveseljivo dejstvo pa je spontana in prisrčna izpoved vsega prebivalstva ob severni meji za jugoslovensko edinstvo, je njegovo krepko priznanje k državi. Kamorkoli je prišel g. ban, povsod so zastopniki naroda z vso odločnostjo povdarjali jugoslovensko državno miselnost in brezpogojno zvestobo državi in vladarju. Če kdo še doslej ni hotel verjeti in če so se kje še gojile kakšne skrite nade: velike manifestacije v Slovenski kraljini, v Murski Soboti, v Sv. Juriju ob avstrijsko-madžarski meji, v Petrovcih ob madžarski meji, v Črenšovcih in končno v Dolnji Lendavi, manifestacije ne samo slovenskega ljudstva, ampak tudi Nemcev in Madžarov so morale vsem tem biti dokaz, da tu ni več polja za kakšnekolik podzemne akcije, dokaz, da je Slovenska krajina postala krepka in zanesljiva obramba naše države in jugoslovenske ideje. Isto je izpovedalo z vso odločnostjo naše Mursko polje, je izpovedala Dravska dolina, ste izpovedali mejiška in mislinjska dolina. Vse te manifestacije niso bile »na ukaze«, bile so prostovoljne, spontane, iz srca. In če so zastopniki nemškega prebivalstva v Sv. Juriju ob skrajni avstrijski meji prostodušno izjavili, da bi smatrali za največjo žalitev, ako bi jih kdo označil za manjvredne državljane, če so na drugi strani rudarji v Mežici in Črni izpovedali svoj jugoslovenski državni »veruleme«, je to vse ena sama velika manifestacija naše meje za državo in jugoslovenstvo.

Prebivalstvo se je obenem v polnem obsegu priznalo k politiki, ki jo je inavguriral kralj s svojim manifestom od 6. januarja 1929. To tem bolj, ker se po utišanju strankarskih strasti tem večja skrb posveča gospodarskim problemom. In naša meja čuti teže gospodarske krize bolj kakor drugi deli države. Čuti je ne samo gospodarsko, ampak tudi nacionalno. Pod udarci krize se kruni naša posest ob meji, nevidne finančne sile od zunaj delajo na tem, da slovenska posest ob meji prehaja v nemške roke. In tudi s teh vidikov je posebej pozdraviti, da je g. ban obiskal našo mejo, kjer je imel priliko slišati njene želje in potrebe zlasti v gospodarskem pogledu na lico mesta, se prepričati o njih z lastnim opazovanjem, in ker je tako ustvaril nujno potrebni kontakt med narodom in vlado. Gradivo, ki je bilo g. banu v raznih spomenicah dano na razpolago, nudi dovolj možnosti, da se naši meji zlasti tudi v gospodarskem pogledu posveča polna pozornost. In ni dvoma: ako bo prebivalstvo videlo, da

Dr. Kramer -- poslanik v Pragi

»SLUŽBENE NOVINE« OBJAVLJAJO UKAZ O IMENOVANJU DIREKTORJA »JUTRA« ZA NAŠEGA POSLANIKA V PRAGI

BEOGRAD, 15. januarja. Današnje »Službene Novine« objavljajo ukaz Njeg. Vel. kralja Aleksandra, s katerim je na predlog zunanjega ministra dr. Marinkoviča in sporazumno s predsednikom ministrskega sveta, generalom Živkovi-

čem, imenovan dr. Albert Kramer, direktor »Jutra« v Ljubljani, bivši minister in član Vrhovnega zakonodajnega sveta, za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra v Pragi.

Ban v Savinjski in Mislinjski dolini

ČLOVEŠNI SPREJEMI NA VSEH POSTAJAH. — PRIHOD V CELJE.

CELJE, 15. januarja. Ban dr. Drago Marušič je danes v spremstvu podbana dr. Pirkmajerja zapustil Slovenjgradec, kjer je prenočil. Na vsej železniški progi so bili kolodvorji okrašeni z zastavami, ljudstvo pa je prirejalo banu prisrčne ovacije. Posebno lep je bil sprejem v Velenju. Na kolodvoru so bili zbrani tudi rudarji, rudniška godba pa je zasvirala koračnico. Po nagovoru župana Lemplja se je ban zahvalil za iskren sprejem ter je izrekel svoje obžalovanje,

da mu ni mogoče ogledati si rudnik. Prisrčen sprejem je bil prirejen vsokima gostoma tudi v Polzeli-Braslovce, kjer je bila zbrana na kolodvoru velika množica ljudstva.

V Celju so sprejele bana in njegovega pomočnika oficijelne osebnosti ter izredno velika množica ljudstva. Pozdravni nagovor je imel župan dr. Gorčican, ban pa se je iskreno zahvalil. Nato je odšel ban na srečko načelnštvo, kjer je sprejel deputacije.

Usoden potres v Mehiki

V MEHIKI JE VČERAJ POTRES TEŽKO POŠKODOVAL NA STOTINE HIŠ IN ZAHTEVAL TUDI MNOGO ČLOVEŠKIH ŽRTEV.

NEW-YORK, 15. januarja. Po poročilih iz Mehike je povzročil potres, ki je bil včeraj ponoči, izredno veliko škodo. Na stotine hiš ima nevarne razpoke in bodo morali skoro vse podreti. Tudi število smrtnih človeških žrtev je znatno. V okolici mesta je usahnilo več vrel-

cev. Nprestano se sliši močno podzemsko bobnenje. Zadnje tri dni je bilo opažati okrog solca nenavaden svit, ki ga je ljudstvo smatralo kot napoved katastrofe. Mraz je pritisnil z vso silo. V Veracruzu je po več desetletij zopet zapadel sneg.

Zopet diktatura na Španskem?

MADRID, 15. januarja. V političnih krogih se trdovratno vzdržuje vest, da se pripravlja na Španskem nova diktatura. Aristokracija dela s polno paro na to, da bi stopil na čelo vlade zopet kak general.

Sestanek Brianda s Hendersonom

PARIZ, 15. januarja. Časopisje živahno komentira včerajšnji sestanek zunanjih ministrov Brianda in Hendersona in naglašajo, da sta državnik razpravljala predysem o stališču, ki naj ga zavzame ta v nemško-poljskem sporu. Društvo narodov mora Berlinu in Varšavi omogočiti, da natančno pojasni svoje stališče. Obveznosti, izvirajoče iz manjšinske zakonodaje, veljajo v enaki meri tako za Nemce kakor za Poljake.

Briand in Henderson sta razpravljala dalje o razorožitvi na morju ter o francosko-italijanskem sporu glede brodovne moči. V vseh točkah je bil dosežen popoln sporazum. Oba ministra sta se

se posveča skrb zlasti njegovim gospodarskim težavam, bo to samo od sebe brez vseh drugih pripomočkov krepilo njegovo nacionalno in državno-patriotično zavest.

sporazumela, da se razprava o nemških pritožbah proti Poljski v okviru Društva narodov ne sme dopustiti, ker so zahteve Berlina prekoračile okvir manjšinskega pravilnika.

Ustanovitev madžarske fašistične stranke

DUNAJ, 15. januarja. »Die Stunde« javlja iz Budimpešte, da je bila tam v torek ustanovljena madžarska fašistična stranka pod vodstvom bivšega podpolkovnika Pavla Kronaya, znanega kot vodje vstaj v zapadni Madžarski. Cilj stranke je: vpostavitve starih mej Madžarske.

Novo zlato u Francijo

LONDON, 15. januarja. Službeni krogi potrjujejo, da mora do konca januarja prispeti zlata v palcih v vrednosti 2 milijonov funtov sterlingov, kupljenega za Francijo.

Prestolne sanje princa Wieda

BUDIMPEŠTA, 15. januarja. Bivši albanski vladar, princ Viljem Wied, ki so ga svoječasno Albanci pognali iz svoje dežele, se že nekaj dni mudj v Budimpešti. Novinarjem je izjavil, da se nikakor še ni odrekel albanskemu prestolu in se tudi ne misli odreči. Sicer se o svojih nadah na albanski prestol ni hotel izraziti, pač pa se lahko slutiti, kaj misli.

Po njegovem naziranju je albansko vprašanje še vedno odprto in zato upa, da gotovo pride čas, ko se bo mogel vrniti na albanski prestol. Iz Budimpešte namerava princ odpotovati na Rumunsko, kjer ima njegova žena posestvo.

Smrt v valovih oceana

NEW-YORK, 15. januarja. Vsa polzvedovanja za pogrešanim letalom »Tradevindom« so ostala dosedaj zaman. Zato se računa že z vso gotovostjo, da sta Mac Laren in njegova junaška spremljevalka, Beryl Hart, našla smrt v valovih Atlantika.

Pljučna hripa v Lyonu

LYON, 15. januarja. Po več letih se je zadnje dni zopet pojavila pljučna hripa (španska), ki konča večinoma s smrtnim izidom. V zadnjih treh dneh je ta nevarna epidemija pobrala že okrog 50 žrtev.

Za gospodarsko sodelovanje Jugoslavije in Madžarske.

BUDIMPEŠTA, 15. januarja. Na zadnji seji trgovske družbe pod predsedstvom bivšega ministra financ Tibora Kalaya je bilo sklenjeno, da se bo 24. t. m. vršila ustanovna seja jugoslovensko-madžarske trgovske zbornice v Budimpešti. Kalay je v svojem govoru naglasil potrebo zблиžanja z Jugoslavijo ter izrekel nado, da bo ta zbornica igrala veliko ulogo v razvoju gospodarskih zvez med obema sosednimi državami.

Denarne podpore vojnim invalidom

Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru je izplačal preteklo leto svojim najrevnejšim članom oz. njihovim družinam skupno 8.750 Din podpor, od tega 2.960 Din trboveljskim vojnim invalidom, ki so bili vsled skrčenja obrata v premogovniku odpuščeni. Sredstva za podpore je črpal odbor iz čistega dobička tombole ter iz prispevkov občinstva. Le žal, da je moral odbor radi nezadostnega kredita upoštevati v prvi vrsti prošnje res najbolj potrebnih, ki so bile dovolj utemeljene in uradno potrjene. Pač pa bo skušal upoštevati prošnje odklonjenih po možnosti prihodnjic.

Radi hujskanja proti Jugoslaviji

je bil včeraj aretiran pred Borzo dela brezposelni Josip Zupanič. Preklinjal je Jugoslavijo, ker mu niso dali brezposelne podpore. Policija mu je prisodila 4 dni zapora.

Pod sumom posilstva in spolne okužbe devetletnega dekleta je bil včeraj aretiran trgovec B., inozemec. Zadevo preiskuje policija.

Mal požar

je nastal danes jutraj v kleti kavarnarja Kokota na Aleksandrovi cesti. Vnel se je pepel. Kokot je požar pravočasno opazil in takoj sam pogasil.

Brezsrčnost.

Včeraj dopoldne je hlapec posestnika Jožefa Kranjca iz Sv. Jurija v Sl. gor., Ignac Kos, vodil na mariborsko semišče dve debeli kravi. Ker ste bili močno utrujeni od dolge hoje in ste počasi hodili, ju je neusmiljeno pretepal z debelo palico, da so se pasanti zgražali. Prijavljen je oblasti.

Samci in male obitelji

jedo poceni in dobro le v javni kuhinji na Slomškovem trgu 6. —

Vzgoja naše mladine

BORBA ZA MLADINO V EVROPI. — NAŠA DRŽAVNA VZGOJA. — IZVENŠOLSKI IN POŠOLSKI VPLIVI.

Problem vzgoje mladega naraščaja je danes bolj pereč kakor kdajkoli prej, in to povsod, ne samo pri nas. Različne duhovne, posebno pa še politične smeri so že od nekdanje v ostri borbi za monopolizacijo vzgoje, za prisvojitve otroka in s tem človeka v poznejšem življenju, življenjskem udejstvovanju. Predvsem je znana tendenca cerkve, ki si lasti edina to pravico, za njo prihaja socialna demokracija z istimi težnjami pri svoji mladini in z zahtevo po »svobodni šoli na temelju zgodovinskega materializma in marksizma. Obema se pridružuje država, a navesti bi mogli še dolgo vrsto drugih pokretov, skupin in korporacij.

Posebno usodna je postala ta borba v Nemčiji, pa tudi v Avstriji, Italiji itd. V Nemčiji n. pr. obstajajo katoliško, protestantsko, socialistično, svobodniščno in drugače usmerjene šole, kakršen je pač vpliv faktorjev, ki o vzgoji odločajo po posameznih deželah in celo mestih. V Italiji se bije oster boj med fašizmom in Vatikanom itd. Kvarnost tega stanja so pa pričeli v zadnjem času uvidevati tudi celo strankarsko orijentirani pedagogi in nad vse značilen je sklep mednarodnega kongresa pedagogov, ki je bil nedavno v Wiesbadnu v Nemčiji. Na tem kongresu so se izjavili skoraj vsi navzoči, tudi najbolj katoliško usmerjeni univerzitetni profesorji proti taki anarhiji vzgoji in za enotno nepristransko vzgojo pod edinim vodstvom države.

Naša zakonodaja je po 6. januarju rešila problem vzgoje jugoslovanske mladine v edino pravilnem smislu, ki izključuje vsako zmedo: vzgoja je edina in izključna pravica države. Ta program se tudi že izvršuje in bo dobil še jasnejše poteze. V tem oziru smo Jugoslavo

šili to vprašanje docela v smislu sklepa kongresa v Wiesbadnu. Kljub temu pa se nam zdi nujno potrebno opozoriti še na neka vprašanja, ki so posebno pereča prav pri nas v Mariboru in v vsem severnem slovenskem ozemlju.

Pred vsem vprašanje izvenšolske in pošolske vzgoje! Praksa od osvobojenja do danes je pri nas pokazala, da sama šola še ne more enotno izoblikovati otroka, ako ji je izvenšolska vzgoja naravnost protivna. V prvi vrsti velja to za vzgojo narodne in državne zavesti. Mi vidimo dan na dan, kako ostaja mladina, ki zapušča naše narodne šole, še vedno istega nemškutarskega, anacionalnega ali državno indifereentnega duha, kakor so bile prejšnje, v stari Avstriji vzgojene generacije. Vidimo pa tudi sile, ki to povzročajo. Te sile so razne anacionalne zasebne organizacije, ki si prisvajajo deco izvestnih slojev že v rani mladosti, jo vodijo potem v vsem izvenšolskem življenju do 14. leta in potem še dalje. Sistematično ji vcepljajo v dušo tujo miselnost, razredni šovinizem, uče lo tujega jezika, ubijajo ji ljubezen do domovine itd. Skratka, vrše najhujše razdiralno delo.

Mi pa imamo poleg šolskega zakona tudi zakon o Soku kraljevine Jugoslavije in deklaracijo o izvenšolski vzgoji mladine. Tu je tedaj trdna osnova, ki bi to razdiralno delo lahko preprečila ali vsaj omeila. Zakaj se tedaj ne izvaja? V tem oziru je treba pri nas nujno nekaj storiti, kajti sicer bo ves vpliv naše šole ostal še nadalje Sisifov trud. Na merodajnih faktorjih je, da to store, in sicer sistematično in brezobzirno, kajti tu gre za duše naše mladine in naše narodne in državne bodočnosti!

hoče iz srca nasmejati in se udeležiti plemenite pustne zabave, naj pride poslušat v pravem francoskem stilu podane vesele in pikre šansone »Laure Wolzogen, s katerimi hoče označiti v vsej jarkosti posebnost berlinskega in dunajskega humorja, naj pride uživati neizbrisno komiko dr. Möllerja, tega velikega izvirnega humorista z notranjo radostjo in razgibanim temperamentom. Dr. Möller poseduje skrivnostno znanje o čarovništvu smeha, tem prekrasnim tolažilnikom vseh s skrbmi in tugo obremenjenih.

Mlada plesalka Olga Solovjeva priredi v torek, 20. t. m. ob 8. zvečer v mariborskem gledališču baletni večer. »Jutro« piše o njenem nastopu v ljubljanski operi: »Solovjeva ima izreden muzikalni talent, velik smisel za ritem in poze, visok intelekt in močno silo izražanja. Iz njenih ruskih plesov je govorila prava slovanska duša, sedaj v globoki melanholiji, nato zopet v strastnem vznihanju. Pokazala se je kot zastopnica nove klasične oblike baleta«.

Društvo za podporo revnih učencev v Mariboru

je letos za Božič obdarovalo 664 otrok in sicer 298 dečkov in 266 deklic osnovnih in meščanskih šol. Razdeljenih je bilo 336 oblečil, 340 parov čevljev, 230 komadov perila, 153 m blaga, 10 p. nogavic, 15 kap, 12 šalov in 65 žepnih rutic. V to svrhu so velikodušno darovali mestna občina: 50.000 Din, kr. banka uprava 5000 Din ter poslali prispevke v denarju in blagu razen že prej objavljenih še sledeči gg. odnosno tvrdke: Spodnještaj. ljud. posojilnica, Bernhard, Tvoronica za dušik Ruše, Vzajemnost žel. uslužbencev, Preis, dr. Skapin, dr. Čeranič, Mr. Vidmar, Viktor Glaser, Ruše, Thür, G. Scherbaum, dr. Orosel, Schmitter, Franz in Sinovi, Mr. König, Büdefeld, Podliešnik, Lechert, Pucher, Zlatorog, Supančič, Weidacher, Paš, Doktor in drug, Jemec, Sepec, Šoštarič, Mastek, Kihar-Hrovat, Močivnik-Ogrisek, Hutter, Benčina, Hartinger, Witlaczil, Koser, Ilich, Crippa, Tavčar, Čebokli, Pisanetz. Imenom obdarovanih otrok in staršev izreka dobrotnikom najtoplejše zahvalo društveni odbor.

Prvo sobno streljanje mariborskih lovcev

se bo vršilo, kakor je že bilo javljeno, drevi ob 20. uri v zakurjenem kegličšču gostilne »Pizenski dvor«.

Mariborski in dnevi drobiž

Posvetovalnica za noseče u Mariboru

Dasiravno je nosečnost povsem normalen fiziološki proces, je vendar mnogokrat opažati nenormalen potek. Velikokrat nastopajo komplikacije, ki bi mogle vplivati neugodno na potek poroda oziroma ogrožati zdravje in tudi življenje žene, ako se ne bi ista poslužila pravočasno zdravniške pomoči. Brez dvoma se žena tega zaveda, ter si tekom te dobe poišče zdravniškega posveta, ako ji le dopušča njeno gmotno stanje. Toda velikokrat je v današnjih časih manj premožnim slojem težko žrtvovati že itak skromna, za vzdrževanje družine potrebna denarna sredstva za to sicer tako potrebno svrhu. Vodstvo Zdravstvenega doma se je zato odločilo osnovati brezplačno posvetovalnico v zgoraj navedene svrhe, katere se lahko poslužijo vsaka žena tekom dobe nosečnosti. Posvetovalnico bo vodil gospod primarij porodniškega oddelka mariborske bolnice. Posvetovalnica posluje vsak petek od 4.—5. popoldne, počenši s petkom, dne 23. januarja, v prostorih Zdravstvenega doma, Koroščeva ulica 3.

K rešitvi šolskega vprašanja u Gor. Radgoni

Gornja Radgona ni od l. 1895. izpremenila svojega šolskega poslopa. Umiljivo je, da je posebno v povojnih letih postalo za bolj in bolj naraščajoče število otrok mnogo pretesno. Merodajni činitelji se sedaj resno bavijo z zgraditvijo novega šolskega poslopa za osnovno šolo. Vsekakor moramo tako radikalno rešitev toplo pozdraviti.

Vzlic temu pa se moramo zavedati, da z realizacijo navedenega načrta še ni rešeno šolsko vprašanje v Gor. Radgoni. Predprekratna Gor. Radgona ni več neznoten kraj in ne nekdanje predmestje sedanje avstrijske Radgone. V letih po svetovni vojni se je razvila Gor. Radgona v važen obmejni trg z živahnim obmejnim prometom in trgovino. Pomembno vlogo nekdanje Radgone kot središča severnega Murskega polja, severovzhodnih Slovenskih gor in Apaške kotline je po prevratu prevzela Gor. Radgona. Celotni Prekmurci imajo sedaj tu več posla nego kadarkoli poprej. Urade, ki so bili nekoč v Radgoni, so preselili na to stran Mure. Pozabiti ne smemo tudi nove carinarice. Omeniti je treba še, da se je po prevratu v Gor. Radgoni razvila tudi obrt, ki je bila prej komaj omembe vredna. Reči moramo, da je prinesla nova domovina prav temu kotu velik napredek in razmah.

Le v šolskem oziru ne moremo govoriti o napredku, ampak je Gor. Radgona v tem pogledu še nazadovala. Radgona ima najstarejšo meščansko šolo, ki so jo pred vojno posejali tudi učenci in učence iz gornjeradgonskega okraja. Z odcepitvijo Radgone je na mah prenehala ta dobrina, ne da bi kdo mislil na primerno nadomestilo. Po priselitvi številnih uradnikov, trgovcev in obrtnikov je število otrok, ki bi posejali meščansko šolo, visoko naraslo. Zato je ustanovitev meščanske šole v Gor. Radgoni nujna zahteva. V tem kotu bi vršila meščanska šola ne le važno kulturno delo, ampak bi bila tudi velikega pomena v nacionalnem pogledu, važno žarišče narodne misli in zavednosti. V veliki meri bi meščanska šola razbremenila tudi osnovno šolo.

Ob priliki, ko bodo gradili novo šolsko poslopje v Gor. Radgoni, morajo merodajni činitelji vsekakor misliti tudi na meščansko šolo, sicer bo rešitev šolskega vprašanja v tem kotu le polovičarska. Ob reševanju te naloge mora pasti vsaka osebna kaprica. Vemo, da mnogi učitelji osnovnih šol iz bogve kakšnih razlogov propagirajo takozvano »višjo narodno šolo«, ki pa ni in ne more nikoli biti dober nadomestek za meščansko šolo s strokovno izobraženim učitelstvom, strokovnim poukom in posebnim učnim načrtom, ki se da prilagoditi krajevnim razmeram bodisi v kmetijskem, obrtnem ali trgovskem smislu. V ustanavljanju meščanskih šol na nekdanji štajerski strani smo v poslednjih letih popolnoma zaostali. V tem pogledu je mno-

KINO

Grajski:

Od danes dalje 100% nemški govoreči zvočni film:

ON ALI JAZ.

Harry Piela najnovejši film. Nedosegljivo lepi posnetki, izborni zvok.

Union:

Od danes dalje 100% nemški govoreči film:

HAY TANG

(Pot k sramoti), Anna May Wong, Franc Lederer.

Predstave v obeh kinih ob delavnih dneh ob 17. 19. 21. uri: ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19. In 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10 do 12 ure na blagajni. XXVI

APOLLO KINO

V soboto, 17. in nedeljo, 18. januarja veliki pustolovni kriminalni film: »TEMNI DUNAJ«.

go naprednejša nekdanja Kranjska, kjer je bilo v poslednjih letih otvorenih veliko število meščanskih šol vzlic temu, da so bile tam v navadi osemrazrednice.

Aljažev klub SPD v Mariboru obvešča: O priliki banovinskih smučarskih tekem v nedeljo 18. t. m. se bo vršila služba božja na Klopnem vrhu ob 6.30. uri pred startom seniorjev, pri Pisaniku ob 7.30. uri pred startom juniorjev, v župni cerkvi v Ribnici ob 7.30. uri ko po prihodu funkcionarjev in gostov.

Lutkovno gledališče Sokola-matice ponovi v nedeljo 18. t. m. ob 3. pop. vesele igrice v 3 dejanjih »Gašperček čarovnik«.

Še o novoletnih koledarjih naših dimnikarjev.

Pišejo nam: V »Večerniku« smo čitali, da je neki mariborski dimnikarski pomočnik razposlal svojim strankam novoletne koledarje v jezikovni mešanici, naravnost žaljivi za naš narod. A to ni edini primer! Tudi dimnikarski pomočnik pri vdovi Gröger v Studencih je serviral strankam skrupucalo z nemškim novoletnim voščilom in hrvatskim koledarjem. Res skrajni čas je že, da ti ljudje enkrat nehajo smešiti samega sebe!

Sobota 17. Sobota 17.

Plesna konkurenca

za dame — 2 na radi — za gospodi

Kabaretni večer

Velika kavarna

Borza dela v Mariboru išče nujno:
1 krojača, 1 čevljarja, 3 železostugarje, 1 mlinarja, 1 kovača, 1 soboslikarja, 1 črkoslikarja, 1 kolarja, 15 viničarjev, marjarjev, 1 kočijaža, 1 fotografa, 1 ključavničarja za izdelovanje modelov, več vajencev gostilničarske, mizarске in kovaške obrti, 1 trgovsko pomočnico (ki zna dobro računati), 1 blagajničarko za gostilno, 14 služkinj, 8 kuharic, 1 servirko, 2 plačilni natakariči, 1 strojno pletilko, 1 šiviljsko vajenko, 1 pletilsko in 1 modistinjsko pletilko.

Slovenske hišne posestnike prosimo, da se polnoštevilno udeleže nedeljskega občnega zbora Društva hišnih posestnikov, ki se bo vršil ob 9. dop. v pritlični dvorani hotela Orel.

Društvo jugoslovenskih akademikov v Mariboru.

Prošnje za podporo naj vložijo člani pritoj. blagajniku do vključno 25. januarja. Pozneje došle prošnje se ne bodo upoštevale. — Predsednik.

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Mariborskemu mestnemu fizikatu je bilo od 8. do 14. t. m. prijavljenih 5 primerov oboletosti na nalezljivih boleznih in sicer 4 primeri davice ter 1 šena, od katerih pa ni nobeden končal s smrtnim izidom.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 15. januarja ob 20. uri »Dub zemlje«. Ab. B. Deci neprimerno.

Petek, 16. januarja. Zaprt.

Sobota, 17. januarja ob 20. uri »Odgodena noč«. Premijera.

Nedelja, 18. januarja ob 15. uri »Lutka«. Znižane cene. — Ob 20. uri »Odgodena noč«.

Ponedeljek, 19. januarja. Zaprt.

Torek, 20. januarja ob 20. uri »Plesni večer« Olge Solovjeve. Izven.

Prihodnja premijera v maribor. gledališču bo v soboto, 17. t. m. Uprizorila se bo velezabavna burka »Odgodena noč«, ki je polna velekomičnih situacij in zapletljajev. Ta burka, ki se bo igrala v abonmanu, bo nekak tribut smehaželjni publiki v predpustnem času, ker ob tem času ob sobotah in nedeljah ni vedno vojaška godba na razpolago, da bi se uprizorjale operete.

Nedelja v maribor. gledališču. V nedeljo, 18. t. m. boste dve predstavi: ob 15. uri se vprizori zabavna opereta »Lutka« pri nižjih cenah, ob 20. uri pa bo repriza velezabavne burke »Odgodena noč«.

Darila »študijski knjižnici« v Mariboru.

Od 1. julija do 31. decembra 1930 je prejela knjižnica naslednje darove: gg. inž. Baumgartner 1 delo, ravnatelj J. Glaser 2 zvezka, podpolk. v p. Ed. Jugovič 38 voj. kart, prof. dr. Kociper 1 delo, major v p. V. Lang 4 voj. karte, ga dr. Lipoldova 85 del, župnik Ks. Meško 1 delo, Joža Mravljak (Vuzenica) 2 deli, Eliz. Obolenska 6, dr. Miroslav Ploj 169, prof. J. Prosen (Zagreb) 15, vladni svetnik dr. O. Reiser 2, Vekoslav Spindler 1, prof. Dragan Šanda (Ljubljana) 9, župnik Fr. Šegula 14 del, kapetan v p. A. Vodopivec 2, nadzornik v p. Iv. Vrstovšek 22 voj. kart, podpolk. v p. Dav. Žunkovič 7 del in 12 voj. kart. Skupno 315 del in 66 vojnih kart. — Tekom leta 1930 smo torej prejeli skupno kot dar 508 del in 120 vojnih kart. — Vsem darovalcem iskrena zahvala za darove s prošnjo, da ostanejo zavodu naklonjeni še nadalje.

Ljudska univerza v Mariboru.

Jutri v petek, ob 8. zvečer, veliki zabavni večer humorja in komike. Kdor segostilne »Pizenski dvor«.

Šifrirani — radio razgovori

V radio-telefografiji se poslužujejo tudi že tajnih ključev. Pri radio-razgovoru dosedaj to ni bilo mogoče, ker je mogel vsak aparat, postavljen na val oddajanja, sprejeti vsak tak razgovor. Sedaj so v newyorškem Bell Telephone laboratoriju konstruirali aparat, ki »šifrira« t. j. besede razpostavi tako, da jih nihče ne razume. Aparat za sprejemanje ga dešifrira, namreč razvrsti besede v oni red, v katerem mora teči razgovor. Pri preizkušnji tega aparata so prihajali iz zvočnika besede in stavki, ki so bili navidez razvrščeni po pravilih fonetike in gramatike, a vendar so bili mešanica besed, ki ni bila podobna nobenemu živemu in ne mrtvemu jeziku. Prvi utis je bil, kot bi poslušali norca. Vendar je ta zmešnjava rezultat določene metode. Ko so v zvočnik vključili specialno konstruirani aparat za sprejemanje, je ta mešanico transformiral in poslušalci so čuli govor, ki je bil urejen in vsem razumljiv. Princip aparata za šifriranje je osnovan na tem, da ima vsak izgovorjen glas točno določeno število tresljajev. To število se lahko pri prenosu tako izpremeni, da se frekvenca izmenoma ojači ali oslabi, vsled česar se glasovi zamenjajo. Ako aparat za sprejemanje frekvenco poedinih izoblikovanih glasov v istem razmerju pretvori, tedaj se glasovi rekonstruirajo in postanejo razumljivi. Vsak določen glas se pretvori v drugi določen glas, pa ni izključeno, da se bodo ljudje sčasoma naučili to zbirko glasov in, da jo bodo znali dešifrirati brez aparata. Sčasoma bo seveda tudi to nemogoče, ker bodo v to, sedaj enostavno metodo, uvedli nebroj variacij.

Napredek civilnega letalstva v sovjetski Rusiji

V SSSR so letos prvič vse zračne proge tudi čez zimo v obratu. Skupna dolžina vseh prog znaša 27.000 kilometrov. Že pa se tudi urejajo nove proge. Uvedli se bodo epizodni leti na progi Moskva—Irkutsk že sedaj, meseca marca pa se bo otvoril na progi redni promet. Promet je otvorjen tudi na severni progi od Arhangelska preko Kotlasa do Sektefara. V l. 1931 se bo mreža letalskih prog v SSSR povečala na 50.000 km. Proga Moskva—Irkutsk se bo podaljšala do Vladivostoka. Vpostavila se bo zračna zveza v dolžini 6400 km od Nikolaevska na Amuru do Petropavlovka na Kamčatki. Te dni se je otvoril promet na progah Moskva—Kiev—Odesa, Moskva—Lenjingrad, Moskva—Minsk, Moskva—Staljingrad itd. Na vseh teh progah bodo vozila letala s 3 motorji in 8 potnikov. Večina letal bo opremljena z radio-aparati za zvezo z aerodromi ob času leta. Na mnogih potniških progah bo letos uveden tudi nočni promet.

Humor inozemstva

Byron je imel hromo nogo. Nekoč ga je vprašala vojvodinja Devonshire, ki je nekoliko škiljala: »Kako gre, gospod?«
»Kakor vi vidite«, je zasikal občutljivi pesnik.

»Ali vam je vražarica prorokovala smrt vaše žene?«
»Ne, rekla je samo, da bo v kratkem videla lepše dni.«

»Oh, želim bi se, da bi bil pes!«
»Čemu pa to?«
»Potem bi moral kdo drugi plačati zame davke!«

Pred kratkim je bil Molnar v Ameriki. Gilbert Miller, veliki ameriški gledališki strokovnjak, ga je povabil, da bi po tolikih obiskih, ki jih je napravil pri njem v Budimpešti, videl enkrat pesnika v Ameriki. Po precej viharni vožnji, ki je trajala 6 dni in 7 noči, se je Molnar izkrcal in je pozdravil Millerja, ki je čakal nanj, z besedami: »Čujte, gospod Miller, precej daleč stanujete...«

Najstarejša delavka na svetu,

ki še vedno aktivno dela, je nedvomno edina Bounet, ki je zaposlena v neki pariški knjigarni. Šteje že 101 leto. Njena dnevna plača znaša 12,80 frankov (25 Din). Dela pri broširanju knjig.

ČEVLJI

PO

INVENTURI

ŽELIMO

TEMELJITO IZPRAZNITI

MARIBOR, Gosposka ul. 17

Na sledovih pračloveka

VELIKA EKSPEDICIJA V PUŠČAVO GOBI IN NJE ODKRITJA.

Dr. Roy Chapman Andres, član Ameriškega naravoslovnega muzeja, se je podal z ekspedicijo iz Pekinga v puščavo Gobi. Cilj ekspedicije je, najti kosti ljudi, ki so živeli pred simantropus pekinenskim, tako znanstveno nazvanim človekom, katerega lobanjo so našli pred 2 leti. Dr. Andrews je prepričan, da je ozemlje okrog dosedaj nepoznanega jezera v kraju »mrtvih« peščenih kamenin področje, ki krije v sebi sledove ljudi, živeli pred pekinskim človekom, morda torej pred več kot milijon leti. Ti sloji se cenijo na 6 milijonov let in je zelo verjetno, da bo podjeten in smel mož našel tukaj važen znanstven material.

Nova ekspedicija je peta, ki jo organizira ameriški naravoslovni muzej in, če ne najde sledov prvega človeka, bo prepuščala to stvar drugim. Dr. Andrews in njegovi prijatelji so ugotovili, da so v Mongoliji sloji okamenin iz pradednih dob in je v tem kraju toliko fosilnega materiala, da lahko zaposli znanstvenika za več kot 50 let.

Predno se je odpravil Dr. Andrews na pot, je imel velike sitnosti s kitajskimi oblastmi, ki so že predani onemogočile delo muzeja. Kitajska društva so se postavila namreč na nacionalno stališče in se niso mogla spoprijeti z mislijo, da bi tuje društvo izrabljalo njihovo ozemlje. Kitajske oblasti so zato odločile, da ostanejo okamenine doma in da lahko vzame prirodoslovni muzej s seboj duplikate in kalcepe. Končno je bil dosežen kompromis, ki bazira na tem, da vzame dr. Andrews s seboj kot sotrudnika Kitajca in druge kitajske pomočnike. Duplikati fosilov bodo poslani v Ameriko, kjer jih bo preštudiral odbor Ameriških in kitajskih znanstvenikov, nato pa bodo vrnjeni Kitajski.

Podjetje bo sigurno uspelo. Oče Teillard iz Harbina, član ekspedicije, prinaša običajno srečo. Sodeloval je pri odkritju fosilov pitdownskega človeka in tudi pri najdbi pekinskega človeka je doprinesel svoj del. Andrews, Grager, Thomson in Yong Yskupa so uspeli pri prejšnjih ekspedicijah, ker so odkrili baluchiterium, največji fosil znanega sesalca in cele popise delov živali predzgodovinskih dob, ki služijo sedaj učenjakom pri določevanju prve biološke zgodovine sveta.

Pred odhodom v Kalgan l. 1928 je našel Andrews med Urgo in Kalganom področje nizkih peščenih kamenin, obsegajoče tisoče štirijaških milj. Izvedel je, da je v notranosti neznan jezero, pa ga takrat radi vremenskih neprilik ni mogel poiskati.

Preteklo leto pa je poslal ekspedicijo pod vodstvom spretnega Mongola in ta je res našla jezero, polno fosilij. Proučeni vzorci so pokazali ostanke žiraf, kamel, nosorogov in faune znanosti popolnoma neznanih. K temu jezeru se je namenil dr. Andrews. Pregledali bodo obalne plasti, posebno pečine in mesta, kjer so se krihke kosti predzgodovinskega človeka mogle obvarovati pred živalmi. Če se najde Gobi-človek, bodo prepeljali avtomobili fosilije v Kalgan, odkoder bodo poslani v Peking in dalje v Ameriko.

Dr. Andrews upa, da bo pri ugodnih prilikah, kakoršne so, odkril prednike človeštva. »Skeptičen sem — je rekel dr. Andrews — ali bo mogoče komu najti izgubljeno zvezo. Če poteka pekinski človek iz Mongolije, kar je po mojem mnenju verodostojno, potem ni dvoma, da je bilo to peščeno in prodnato področje mesto njegovega bivanja.«

Šport

Smučka tekma za prvenstvo banovine

Vsem udeležnikom in tekmovalcem pri smučarski tekmi za prvenstvo Dravske banovine in MZSP dne 18. I. v informacijo:

Garderoba tekmovalcev seniorjev se odda v posebni vreči na postaji Fala z imenom ter izroči tekmovalcu na cilju v Ribnici.

Vsi tekmovalci seniorji in juniorji morajo biti na mestu starta že 17. I. zvečer, ko se vrši tudi žrebanje. Koče Klopni vrh, zavetišče na Ribniškem sedlu, pri Pisniku in v Ribnici so rezervirane za funkcionarje in tekmovalce dne 17. in 18. t. m. V Ribnici je 50 prenočišč á 10, pri Pisniku 20, v zavetišču 30, vse po 10 Din. Prehrana v Ribnici: enotna cena za kosilo znaša 16 Din. Celotna organizacija v Ribnici je v večjih rokah župana g. Franca Witzmanna. Z ozirom na napovedan prihod bana g. dr. Marušiča bi bilo želeli, da je udeležba tekmovalcev kot gledalcev čim bolj častna. Izmed tekmovalcev so se prijaviili že najboljši smučarji naše banovine, tako iz Bohinje, Ljubljane, Celja, Maribora itd.

Prevoz od postaje Brezno-Ribnica do Ribnice od vseh vlakov (ca 10 km) bodo oskrbovale številne sani, eno- in dvo-

vprežne. Poudarjati je treba, da je Ribnica središče zimskega sporta v bodočnosti za vse naše Pohorje, ker leži v vznožju velikega Jezerskega vrha, kjer se baš sedaj gradi velika kočja SPD. Cena za prevoz od postaje do Ribnice stane za osebo samo 10 Din.

Prihod tekmovalcev seniorjev na cilju se pričakuje ca ob 11. uri, med tem ko bodo prišli na cilj juniorji kot dame že ca ob 10. uri. Razen tega je start dam v Ribnici ob 9. uri, tako da se vrši ves spored tekme od 9.—12. ure.

V Ribnici je razen tega predviden od pripravljalnega odbora poseben spored. Povratek na postajo se bo izvedel tekmo popoldneva ter odide poseben vlak iz Brezna-Ribnice ob 17.25 ter pride v Maribor ob 18.30. Po Mariboru se razvije povorka vseh udeležencev z vojaško godbo, ki se konča pred hotelom Orel. V restavracijski dvorani hotela Orel bodo razglasitev rezultata tekme ter razdelitev daril vsem tekmovalcem. MZSP.

Skalna tekma

za prvenstvo Mariborskega zimsko-sportnega podsaveza v Mežici bo dne 25. januarja. Tekmo organizira SPD Mežica — zimskosportni odsek. Tekmuje se po pravilih JZSS ter lahko startajo samo člani, verificirani v JZSS. Prijave se sprejemajo do 24. t. m. na naslov: SPD Mežica, zimsko-sportni odsek ter znaša

prijavnina Din 10, dne 25. t. m. predložene prijavnice proti dvojni prijavnini. Start za tekmo ob 10. uri.

Za prevoz zunanih gostov z avtobusom iz Prevalj do Mežice je potrebno urejeno.

Vodstvo tekme: Predsednik inž. Ivo Krivospičenko, tehnični vodja inž. Josip Tiringar, sodnik dr. I. Kmet, istočasno zastopnik JZSS in nadzira izvedbo tekme; merilci skokov: inž. Božo Pirkmajer, Rudolf Gallob, Mirko Stopar; starterja inž. Miro Baraga in Franc Pogorevčnik; zapisnikarji Martin Ule, Stanko Vončina, Maks Ličen; nadzornika na odskoku Franc Poleiner in Herbert Kališ; nadzornika na doskoku inž. Gogola Avg. in Josip Rosbacher; zdravnik dr. Adolf Ramšak.

Tekmuje se samo v kategoriji seniorjev in juniorjev. Prvak kategorije seniorjev prejme plaketo ter naziv prvaka MZSP, prvak juniorjev kolajno.

Drugo plasirani prejme v vsaki kategoriji znak MZSP.

Razdelitev nagrad ter razglasitev rezultata bode v Mežici po tekmi.

Mariborsko zimskosportni podsavez.

Mariborski zimsko-sportni podsavez.

Seja danes 15. I. ob 21. uri v Aljaževi sobi hotela Orel. Udeležba za vse funkcionarje na tekmi 18. I. obvezna.

Lahkoatletske prireditve v letu 1931.

Po ustanovitvi medklubskega odbora za lahkoatletiko so mariborski klubi sporazumno določili naslednji razpored letošnjih prireditev:

22. marca: Cross-country za prvenstvo Maribora. Priredi SK Železničar.

19. aprila: Propagandi tek skozi mesto. Priredi MO za lahkoatletiko.

17. maja: Cestni tek Maribor—Kamnica—Maribor. Priredi ISSK Maribor.

31. maja: Klubski miting SK Rapida.

21. junija: Mednarodni miting SK Železničarja.

27. septembra: Mednarodni miting SK Rapida.

18. oktobra: Klubski miting ISSK Maribora.

1. decembra: Tek ujedinenja. Priredi ISSK Maribor.

Sokolstvo

Seja prednjaškega zbora

Sokola-matice v Mariboru bo v petek 16. t. m. ob 20. uri v društveni sobi, Članska telovadba torej tega dne odpade in se bo vršila prva ura v ponedeljek 19. t. m.

Redna telovadba moške dece

od 10. do 14. leta začne v torek 20. t. m. v realni telovadnici. Telovadne ure so vsak torek in četrtek od 5. do pol 7.

Pomorski gusarji še niso izumrli.

Iz Hongkonga javljajo, da je parnik »Hsinming« kitajske družbe »Merchants Steam Navigation Company« radiotelegrafskim putem javil iz Honghai-zaliva, da so ga v soboto zvečer napadli gusarji med Sanghajem in Fučanom. Poročilo pravi, da se kri ni prelivala. Parnik so odpeljali v zaliv Honghai, kjer so se gusarji v torek izkrcali in odpeljali seboj tri potnike ter veliko blaga. Oropani »Hsinming« je na potu v Fučan.

M. Zevacoč

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

43

Magdaleno je prešinilo dolgo trepetanje. »Kralj je bil tudi že tukaj!« je zamrmrala. Gobavka pa se je sklonila in šepnila: »Tako velikodušno ste se izkazali... Lahko vam povem vse... Da, madam, kralj je prišel... in še prihaja... čeprav se obleče v meščansko obleko... spoznam ga vendarle.«

»Kralj!« je ponovila Magdalena. In dočim je razpisala Gobavka, navdušena po svetlih zlatnikih, čudno pripoved, polno dvoumnosti in sirovih besed, si je ponavljala lepa Feronka, potopivša se v bolno sanjarijo: »On prihaja semkaj!...«

»Govorite torej brez vsakega strahu,« je zaključila Gobavka. »Rečeno... pozabljeno: to vam prisežem... prisežem pri velikem križu na cerkvi Sv. Evstahija, ki čuva mojo hišo.«

»Poslušajte me,« je izpregovorila Magdalena zdajci, »in sklonite se bliže, da vam povem nekaj tiho... na uho...«

Gobavka je pristopila in željno nastavila uho. Zakaj je hotela Magdalena govoriti tako tiho?... Morda se je bala sama sebe, da ne bi slišala svojih besed... Celo med očmi, vsa zmedena, vsa v oblasti burnega sovrašstva, je govorila... ali bolje, škripala z zobmi... in njen glas je bil takšen, da je Gobavka prebledela... Sicer pa je bil razgovor prav kratek... Biti pa je moral strašen... Zakaj Gobavka se je umikala z vsemi znaki skrajne groze. In v očeh te ženske se je pojavilo kakor usmiljenje. Pač se ji je moralo zdeti silna nesreča te neznanke, da je mogel zasijati v takšni duši žarek sočutja... »Oh madam,« je zajecjala. »Ali je mogoče?... Kaj!.. Vi da bi hoteli.«

»Hočem!...«

»Kdaj?«

»Če je mogoče, takoj... ako ne, pa najkasneje jutri...«

»Mogoče je takoj, madam... toda...«

»Torej hodi in stori! Kaj čakaš?« je vzkliknila Magdalena. »Prokleta čarovnica, ali ne vidiš, kako kruto trpljenje mi pripravljáš s tem, da podaljšuješ mojo muko?«

Gobavka je dejala zamolklo: »Počakajte malo, madam...«

Stopila je ven in zaklicala. In ko je pritekla kakaj, mu je velela: »Pošlji mi Ivana Siromaka!...«

Ivan Siromak je prišel par trenutkov nato, in Gobavka mu je rekla stopiti v sosedno sobo — v eno tistih, ki jih je nazivala lepe... »Mensanža te ne mara?...«

»Ne.«

»Sperancija tudi ne?«

»Ne.«

»Ne moje vlačuge, ne nobena druga. Vse se boje, kaj ne da?«

»Vse!« je rekel Ivan Siromak z obupnim vzdihom. »No pa mi povej: ali se ti zelo hoče ženske?«

Ivan Siromak je vzhričeno sklenil roke... »Ali se zavedaš, da je tvoja dotika nesrečnici gotova smrt?«

»Saj moram tudi jaz umreti!« je zahropel z izrazom nepopisnega srda in obupa.

»Počakaj me tu!«

Gobavka zvodnica je stekla v svojo sobo, prijala neznancko za roko in jo potegnila s seboj... »Madam, še enkrat...«

»Molčite!«

»Ali hočete res?...«

»Hočem!«

»Stopite tu noter!«

Lepo Feronko je vrglo nehote nazaj, kakor se stresne obsojenec, kadar se mu približa krvnik; ozrla se je kvišku s pogledom, polnim neme kletve, nato pa je sunila z roko v vrata in vstopila.

XXIII.

Knjiga je vredna knjige.

Tisto jutro je imel častiti oče Ignacij De Lojola posvetovanje z grofom De Monklar, velikim profosom pariškim.

Posvetovanje je bilo kratko, saj ta dva moža nista potrebovala dolgih pomenkov, razumela sta drug drugega že na pol besede.

V Monklarjevi duši je bilo nekaj inkvizitorskega. Pa tudi Lojola je imel nekaj policijskega v sebi. Sicer pa — kaj je bila inkvizicija drugega kakor najstrašnejše policijski aparat, kar jih pozna zgodovina časov in narodov?

Razlika je samo ta, da je ta policija zasledovala ljudi prav tako v najglobljem dnu njih srca kakor v njih zunanjem početju. Zaplenjevala jim je možgane. In konec je bil navadno avtodafé.

Avtodafé je obstojal v tem, da so polovili tucat krivcev, v katerih vesti so bili zasledili skrite misli; če ni bilo takšnih, so prijeli kogarkoli. Nato so napravili grmado iz dračja in polen, naloženih snažno drug vrhu drugega v najlepšem redu in simetriji — zakaj naša sveta mati katoliška Cerkev je bila vselej sovražnica nereda; izmed nakopičenega goriva je štrlel kol. Po troje, desetero, včasih dvajseto takih prijaznih kolčkov je stalo včasih na prostoru v vzornem vojaškem redu: nanje so privezali z lepimi novimi vrvmi zločince, osumljene, da so premalo goreči v katoliški veri. Nato so prišli menihi in duhovniki s svečami in zapalili dračje... Dim se je dvignil, plamen je planil izmed polen; nesrečneži so se napanjali v nečloveških naporih, da bi raztrgali vezi; njih meso se je cvrlo v žaru, njih ustom se je izvijalo tuljenje bolečin; toda glasnejši od njih je bil sveti katoliški in apostolski glas... umirali so v nepopisnih mukah, z obrazom izpačenim in dušo obupano nad tolikšno zlobo. Takšna prireditev se je imenovala avtodafé.

O srečni časi! O blaženi časi inkvizicije in grmad, po katerih še dandanašnji zdihujejo vneti služabniki božji!...

Takšne sreče in blaženosti sta želela Franciji v duhu obadva, častljivi Ignacij De Lojola in veliki profos Monklar.

Lojola in Monklar sicer nista izražala svojih misli na glas; saj sta spoštovala drug drugega dovolj, da jima ni bilo treba šele razlagati takih nazorov in tako očitivnih resnic.

Toda njiju zanimiv razgovor, ki ga ponavljamo na tem mestu, je bil le previden izraz teh globokih misli.

»Ta Dolet«, je govoril Lojola, »je pravcata rana za vašo lepo francosko deželo...«

»Zalostna resnica, častiti oče, kralj je res včasih malo prešibkega srca!«

»Da, da! Poigrava se z umetnostjo in pesništvo... Kakor da bi smeli biti kralji kaj drugega, kakor železna roka, ki z njo pritiska Bog na narode! Narodi, dragi gospod De Monklar, imajo v sebi zlonosen nagon do upora zoper našo posvečeno avtoriteto; in zato morajo biti kralji poverjeniki... drugače staremo tudi kralje v prah!...«

Monklar ga je pogledal zavzeto, kakor da bi se čudil tako smelim besedam.

»Ta tiskar,« je nadaljeval De Lojola, »je eden tistih, ki največ prispevajo v to, da se širi po svetu prokleta umetnost. Ubiti moramo tiskarstvo; moramo začeti s tem, da ubijamo tiskarje.«

»Dolet je oprezen, častiti oče.«

»Vem to, gospod velik profos. Toda duh Gospodov bedi v nas in budi v nas bojevnike nakane, s katerimi pogubimo sleparja. Dolet mora umreti. Njegova smrt mora biti vsej Franciji svarilen vzgled. Tudi drugod bo dovolj takšnih svarilnih vzgledov; na Španjolskem, v Italiji, na Nemškem in povsod! Ali ste pripravljeni k dejanju?«

»Samo vašega povelja še čakam...«

»Odpravite se torej v tiskarnarjevo zasebno stanovanje. Storite to takoj in vzemite seboj zadostno vojaško spremstvo. Ko boste videli od daleč stopiti iz hiše dva meniha, ki se imenujeta brat Tibo in brat Luben...«

»Poznam ju...«

»Takrat vedite, da je čas. Stopite v Doletovo hišo v imenu kralja. Prebrskajte vse predale njegovih knjižnic; našli boste hudobno, proketo knjigo, v kateri se nizkotno in podlo taji skrivnost Brezmadežnega Spčetja...«

»Groza...!« je zamrmral Monklar z odkritosrčnim ogorčenjem.

»Potrebno je, da se ta knjiga najde v navzočnosti mnogih prič...«

»To se bo zgodilo...«

»Kakor hitro najdete knjigo, aretirajte tiskarja, zaprite ga v trdno ječo; ostalo je moja stvar. Idite, gospod veliki profos... Hitite... Zdej je ravno približno tista ura, ko imata brat Tibo in brat Luben opraviti svoje delo...«

Monklar se je globoko priklonil.

»Drzнем se vas prositi za milost« je dejal.

»Obljubljam Vam jo naprej... govorite!«

»Že mnogo let trpim v dnu svojega srca; ugrabljen mi je bil sin, ki sem ga oboževal... gotovo so ga umorili... in njegova mati... je umrla žalosti... In odkar se je zgodilo to dvoje, mi ne gre iz spomina... Karkoli storim, karkoli govorim... venomer vidim ljubljeno ženo, vidim njen smehljaj... in vidim svojega otroka, ah, svojega otroka!«

(Nadaljevanje prth.)

Vajenko za strojno pletenje
sprejme takoj pletarna L. Golob, Orožnova ulica 6. 108

Autopnevmatike, galoše
in snežne čevlje popravila solidno in ceneno vulkanizacija Fr. Dolenc, Aleksandrova cesta 35, dvorišče. 93

Premog,
Mejovšek, Tattenbachova ulica 13, telefon 2457. 106

Prijazno,
opremljeno podstrešno sobico z električno razsvetljavo, v bližini glavnega kolodvora oddam. Praprotnikova ulica 142. 124

Trgovskega pomočnika,
pomočnico, manufakturista, spretnega prodajalca, zmožnega slovenskega in nemškega jezika sprejemem za februar ali marc. Pismene ponudbe pod »1200« na upravo Večernika. 123

Trgovski vajenec
mešane stroke z 2 leti 9 mesecev učne dobe želi nadalje praktisirati v Mariboru ali okolici. Naslov v upravi Večernika. 122

Gr. ažo
zad va voza, eventuelno za skladišče takoj oddam. Ponudbe do 21. januarja na upravo Večernika pod šifro »A. B.«. 121

Velik, svetel trgovski lokal,
pripraven za gostilno ali obrt takoj oddam. Vprašati Taborska 11 pri hišniku. 120

Oddam
opremljeno sobo s prostim vhodom in električno razsvetljavo enemu ali dveh gospodoma ali gospodičnoma, Aleksandrova c. 55/I levo. 116

Lepo sobo
na cesti oddam. Jože-Vošnjakova ulica 21/I, pri sodišču. 127

Ako hočete delati
in z lahkim delom zaslužiti doma Din 7.— na uro, vstopite v našo zadrugo. Pouk je brezplačen. Vpisnina Din 10. Obširna pojasnila Vam radi pošljemo, ako je priložena znamka za odgovor. Zadruga jugoslovanskih pletarn, Osijek. 128

Zimske nogavice,

rokavice, pletenine ter vse druge modne potreščine v modni trgovini

Anton Paš,
Maribor, Slovenska ul. 4

Sani
gugalne konie
razne lerače
najugodnejše
v galanterijski trgovini

Drago Rosina
Vetrinjska ulica 26

Spominjajte se CMD!

Naznanjam, da sem prevzel

gostilno in dalmatinsko klet

v Mesarski in Vojašniški ulici št. 4. Točila se bodo najboljša dalmatinska vina od dobro znane firme Kapetanović iz Šibenika. Tu se bodo dobila tudi razna mrzla in topla jedila in dnevno sveže morske ribe. Cene zmerne. Za obilen obisk se priporoča bivši večletni natakari pri »Stari pošti«, prav dobro znani

25 Tone Gregoretič.

Samo Din 10.—

stane liter prvovrstnega dalmatinskega vina v gostilni »ŠKORC«, Vodnikov trg 3, kjer prodaja Tomo MIHČ iz Šibenika vina lastnih pridelkov. Tu so Vam topla in mrzla jedila kakor morske ribe, vedno na razpolago. En sam poskus in uverjeni boste! 48

Za prihodnje zrebanje priporoča nakup

srečk drž. razredne loterije

Bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica št. 25

Nakup in prodaja valut in vrednostnih papirjev po najvišjem dnevnem kurzu. — Kontrola vseh tu- in inozemskih srečk

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: FRAN BROŽIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.